

ΜΗΠΩΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΞΙΩΣΗ ΜΑΣ ...

Η ιστορική καταξίωση μιας εποχής δεν περικλείεται, δεν ελέγχεται και δεν αξιοθετείται ούτε με απάξιες μεθόδους «αυτοκρατοριών», που άλλωστε περικλείουν την αναπότρεπτη κατάρρευσή τους, ούτε με τις τυχοδιωκτικές μεθόδους ομάδων ή συνόλων.

Αυτή περικλείεται αποκλειστικά στο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και αλληλεγγύης, με καθοδηγητή την ευθύνη γι' αυτήν που μόνο μια σωστή Παιδεία μπορεί να προσφέρει.

Μια Παιδεία όμως κατευθυνόμενη από έθνη με παρελθόν στη δημιουργία αξιών και με στάση ηθικής. Κι αυτή η Παιδεία δεν είναι άλλη από την Παιδεία της «αριστοκρατικής Δημοκρατίας», που για να μην παρεξηγούμαστε, τονίζουμε την αντιδιαστολή μας ανάμεσα στην αριστοκρατία του πνεύματος και την της παγκόσμιας τάξης του πλούτου, της διαπλοκής και της φαυλότητας των ανεπάγγελτων επαγγελματιών της πολιτικής. Μια Παιδεία κοντολογίς με δικό της Λόγο και ικανή για παρέμβαση, στη δημιουργία της κοινωνικής στάσης της κάθε εποχής.

Αναμφίβολα, η καταξίωση των ατόμων είναι εκείνη που πρώτιστα οδηγεί στην καταξίωση των κοινωνιών, των εθνών και των ιστορικών περιόδων γενικότερα. Και όσο και αν η διαμόρφωση υπερεθνικών κοινοτήτων τείνει να παραδώσει την σκυτάλη στις υπεριοικονομικές συμμαχίες, σε κατακλείδα πιστεύουμε πως, η νέα τάξη που δημιουργείται είναι ανεξάρτητη και δρα περισσότερο αρνητικά παρά θετικά στην προώθηση όλων όσων σχετίζονται με τις ηθικές αξίες και σα συνέπεια στην καταξίωση του έτσι ή αλλιώς «δυσάνολβου γένους των θνητών». Κοιτάζοντας πεσιμιστικά προς τα πίσω, ζώντας με πικρία το παρόν και ατενίζοντας σκεπτικιστικά το μέλλον, αβίαστα μπορούμε να μονολογήσουμε αυτό που και άλλοτε είπαμε: μπαίνοντας ο προηγούμενος, 20ος αιώνας, φαίνεται πως, ο Θεός εγκατέλειπε τον άνθρωπο και κλείνοντας ο ίδιος αυτός αιώνας μένει πεποϊθησή μας πως, και ... ο άνθρωπος εγκατέλειπε και τον συνάνθρωπό του και τον εαυτό του, για ν' αρχίσουμε τον εικοστό πρώτο αιώνα τώρα μονάζοντας στο κενό του φυσικού μας περιβάλλοντος και αιωρώντας το εσωτερικό μας κενό δίχως αιδώ, μη γνωρίζοντας κανένα αίσθημα ευθύνης για αξιοπρέπεια, δίχως σκέψεις και στοχασμούς, γιατί άλλωστε, και δίχως καμιά συστολή αφού απέχουμε από κάθε ιστορική προτροπή και κάθε ηθική επιταγή. Αφήσαμε τους κοσμοθεωρητικούς προβληματισμούς στη μυθολογία και τους βιοθεωρητικούς στην παρελθοντολογία. Κανένας ή σχεδόν κανένας δεν νοιάζεται για τον συνάνθρωπο της πλαϊνής πόρτας. Πολλές φορές, το συχνότερο, ούτε που τον γνωρίζει ποιος είναι. Οι επιστήμες μένουν μέσο καλύτερου βιοπορισμού, χωρίς να διαφέρουν από τις τεχνικές ιδιαίτερα. Ακόμα και στη χώρα μας, πρώτιστη επιλογή των νέων και των οικογενειών τους στοχεύει στην οικονομική αποκατάσταση και σε μικρότατο ποσοστό στην επιθυμία επιλογής για προσφορά στο κοινωνικό σύνολο. Οι Τέχνες καλλιεργούνται ελάχιστα μέχρι καθόλου από πρωτοβουλία της πολιτείας και η καλλιέργεια του πνεύματος ανεξαρτικοποιήθηκε της

Του Δρ. Κωνσταντίνου Τσόκα, Ομότ. Καθ. ΤΕΙ-Α, τ. Πρ. ΤΕΙ-Α
Ενεργού Μέλους της Ακαδημίας Επιστημών Ν. Υόρκης

Παιδείας, με αποτέλεσμα η ανέλιξη της κοινωνίας και η ουσιώδης ευημερία της να έχει σταματήσει, από την προγραμματισμένη γνώση που επιβάλλεται στα προγράμματα σπουδών, από τους χορηγούς των μεγάλων τραστ, ακόμα και στα πιο αξιόλογα ανώτατα ιδρύματα της αλλοδαπής, με κύριο συνένοχο το κράτος που μοναδικό του ενδιαφέρον μένει να μην επενδύσει στην πράξη χρήματα στην εκπαίδευση, παρά τα όσα λέγονται και διακηρύσσονται από τους πολιτικογούντες. Ομολογώ ότι, είχα εκπλαγεί όταν για πρώτη φορά είχα ακούσει πως, για την χρηματοδότηση ίδρυσης μιας έδρας, από ένα ιδιωτικό τραστ, σ'ένα απ'τα πιο γνωστά πανεπιστήμια της αλλοδαπής, είχε τεθεί όρος, όλες οι καινοτομίες να παραδίδονται στο συγκεκριμένο τραστ και μόνον όταν αυτό θα έκρινε κάποιες αναξιοποίητες, τότε μόνον και μόνον αυτές θα είχε το δικαίωμα η ακαδημαϊκή κοινότητα να δημοσιοποιήσει. Σήμερα πλέον δεν εκπλήσσομαι, αλλά θλίβομαι βαθύτατα.

Αν ήρθε έτσι αβίαστα πρώτη η Παιδεία στις σκέψεις αυτές, είναι γιατί πιστεύουμε πως, μόνον αυτή μπορεί να προσφέρει εκείνη την καλλιέργεια που είναι απαραίτητη για να οδηγηθούν τα άτομα στην αυτοδιαπαιδαγώγηση και στη σωστή ατομικότητα, αυτήν που στηρίζεται στην με προϋπόθεση την αμοιβαιότητα της προσωπικότητας, για να ανελιχθεί η κοινωνία. Διαφορετικά δεν μπορεί να προαχθεί ο κοινωνικός περίγυρος κανένας, αν δεν προαχθεί πρώτιστα η ηθική και η προσωπικότητα, όπως και η αλληλεγγύεια ατομικότητά του. Αν όμως η Παιδεία «ξεπουλήθηκε» στα συμφέροντα, για να απαλλάξει τα κράτη απ' την ευθύνη τους, ίδια και οι Τέχνες προχωρούν με δίχως έμπνευση σ' αυτή την εποχή του τεχνολογικού καταναλωτισμού. Γιατί μόνον ο τελευταίος μπορεί να ενισχύσει ακόμα περισσότερο το άνοιγμα της ψαλίδας ανάμεσα στους έχοντες και μη έχοντες και να οδηγήσει στην αναστροφή της κοινωνίας των 2/3 του παρελθόντος στο 1/3 (πλούσιοι / φτωχοί). Φαίνεται πραγματικά πως η φτώχεια του τρίτου κόσμου συμπληρώνεται απ' τους νεόπτωχους του πρώτου κόσμου, που καθοδηγούνται απ' τους «φτωχούς τω πνεύματι». Αρκεί να καταγράψει κανένας πως το 2,2 % των ατόμων παγκόσμια κατέχει ετήσιο εισόδημα, όσο το ετήσιο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα του 60 % των χωρών της γής. Έτσι, οι δισεκατομμυριούχοι σε \$ από 140 το 1985, έφθασαν τους 200 το 1998, τους 476 το 2002 για να ανέλθουν στους 798 το 2005, με συνολική περιουσία 2,6 τρισεκατομμύρια \$ και αύξηση 18 % μόνον μέσα στον τελευταίο χρόνο. Απ' αυτούς τους 476, για όποιον ενδιαφέρει, 371 ζουν στις ΗΠΑ (48 στη Ν. Υόρκη), 196 στην Ευρώπη (23 στο Λονδίνο), 115 στην Ασία, 33 στη Ρωσία (25 στη Μόσχα), 23 στην Ινδία, 16 στη Βραζιλία, 10 στο Μεξικό και αλλού 29. Από το 1970 ως το 1992, το ΑΕΠ / κεφαλή στις πέντε πλουσιότερες χώρες (κατά φθίνουσα σειρά ΗΠΑ, Ελβετία, Ιαπωνία, Γερμανία, Δανία) ανέβηκε από 2.500 \$ στα 22.500 \$, ενώ στις φτωχότερες χώρες παρέμεινε σταθερό στα 200 - 500 \$ και το εισόδημα του πλουσιότερου 1/5 πληθυσμού της γης αυξήθηκε X 75 φορές, όταν το εισόδημα των πτωχότερων είναι το 1/5 του συνολικού της υδρογείου.* Η τεχνική και τα αίτια πλουτισμού ανήκουν σ' άλλους τομείς της επιστήμης και δεν είναι έργο ούτε δικό μας, ούτε του παρόντος. Ωστόσο, δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε σε κάποιες επιπτώσεις με τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στο φυσικό μας περιβάλλον, την αλόγιστη ανάλωση των φυσικών πόρων και την άμυνα - εκδίκηση που εισπράττουμε. Αποτέλεσμα, να αυξάνει συνέχεια η επιθετικότητα της φύσης και να σκοτώνονται πάνω από ένα εκατομμύριο άνθρωποι ανά δεκαετία από φυσικές καταστροφές, με συνεχή αύξηση των ανυπολόγιστων υλικών ζημιών. Έτσι, ενώ πριν το 1987 είχαμε μόνον μια φυσική καταστροφή με κόστος που ξεπερνούσε τα 120.δισ. \$, απ' το 1987 μέχρι το 2000, δηλαδή σε 13 χρόνια, είχαμε 13 καταστροφές στον κόσμο με κόστος κάθε μια πάνω από 120. δισ. \$, ενώ προηγούμενα, στη δεκαετία του 1960 οι φυσικές καταστροφές φθάσανε τα 40. δισ. \$, στη δεκαετία του 1970 ανήλθαν στα 70. δισ. και ☐

του 1980 στα 120. δις. \$ και ας μην ξεχνάμε τις ανυπολόγιστες καταστροφές με τις εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς που ζήσαμε πριν ένα χρόνο, με το τσουνάμι και την Ν. Καρολίνα και Ν. Ορλεάνη. Το βέβαιο είναι ότι, από δυο ανεξάρτητες μελέτες που έγιναν το 2005, καταδείχθηκε πως, στα τελευταία 35 χρόνια ο αριθμός των τυφώνων και καταιγίδων ουσιαστική διαφορά δεν υφίσταται - κατηγορίας 4 και 5 διπλασιάσθηκε. Συνοδά η μανία της φύσης συνεχίζεται. Κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, πρόσθετα, 150.000 χιλιάδες άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο, από τις κλιματολογικές αλλαγές του πλανήτη μας για τις οποίες είμαστε κύρια υπεύθυνοι και ο αριθμός αυτός προβλέπεται να υπερδιπλασιαστεί μέχρι το 2010. Οι πλέον ρυπογόνες χώρες και μάλιστα αυτές που πρωτοστάτησαν στη διακοπή του καπνίσματος για να μας προφυλάξουν! γνωρίζουν πως, η ρύπανση της ατμόσφαιρας την οποία οι ίδιες αρνούνται να περιορίσουν, ενώ το απαιτούν από τις άλλες (Κυото), ευθύνεται για πολύ περισσότερους θανάτους κάθε χρόνο. Και η άρνησή τους αυτή δεν έχει κανένα άλλο κίνητρο παρά μόνον για να μην θιγούν τα οικονομικά συμφέροντα των ρυπογόνων βιομηχανιών τους. Αρκεί να σκεφθούμε πως, οι ΗΠΑ, με το 5 % του παγκόσμιου πληθυσμού αποδίδουν στην ατμόσφαιρα το Ό του διοξειδίου του άνθρακα και του μεθανίου που μεγαθύνουν κάθε χρόνο την τρύπα του όζοντος, μ' όλες τις βλαβερές επιπτώσεις. Το ίδιο και οι αναπτυσσόμενες ενεργειακές χώρες (Κίνα, Ινδία). Η Ευρώπη μόνον παράγει ανά 24ωρο 400.000 λίτρα διοξειδίου του άνθρακα και μόνον από τις σε αναμονή ηλεκτρικές συσκευές (TV, HiFi κλπ), αυξάνοντας συνέχεια την τρύπα του όζοντος και καταστρέφοντας το φυσικό περιβάλλον με αποτέλεσμα άμεσα την αύξηση της έντασης των φυσικών καταστροφών. Αποτέλεσμα μεσοπρόθεσμο η τήξη των πάγων από την αύξηση της θερμοκρασίας με ότι συνεπάγεται αυτή. Ο ρυθμός τήξης τους είναι της τάξης των 55 μέτρων / έτος κι έτσι περιοχές που ήταν σκεπασμένες από πάγο το 1928, σήμερα σχηματίσαν λίμνες και ακρογάλια, με χιόνια μόνον σε κάποιες μικρές βουνοκορφές. Η NASA συζητάει για μια μέση αύξηση της θερμοκρασίας της επιφάνειας της γης το 2005 κατά 14,6 °C, πράγμα που είχε να εμφανισθεί επί 10.000 χρόνια. Ειδικότερα, μέχρι το 1980 είχαμε μια συνολική άνοδο της θερμοκρασίας της επιφάνειας της γης κατά 13,77 °C. Απ' το 1980 μέχρι το 2000, η θερμοκρασία αυτή ανέβηκε στους 14,43 °C (δηλαδή μια άνοδος της τάξης μόλις 0,66 °C, όταν για το 2100 προβλέπεται άνοδος στους 19 °C ή με τις καλύτερες συνθήκες να ξεπεράσει τους 16 °C, μ' όλες τις γνωστές επιπτώσεις στο λιώσιμο των πάγων, την πλήρη αλλαγή του κλίματος ιδιαίτερα της Ευρώπης από την εξάτμιση του ρεύματος του κόλπου, την άνοδο της θάλασσας, την ερημοποίηση εκτάσεων κλπ. Υπολογίζεται πως, το 2050 θα έχουν εξαφανισθεί περισσότερα από ένα εκατομμύριο είδη του ζωικού βασιλείου, με πρώτα όλα τα αμφίβια. Παράλληλα είναι γνωστό ότι, η πρόσβαση σε πόσιμο νερό γίνεται όλο και χειρότερη, με αποτέλεσμα στην Αφρική να πεθαίνει ένα παιδί κάθε 15" δευτερόλεπτα από την έλλειψή του (=2.102.000 παιδιά το χρόνο). και για να μην καθυστεράσουμε στην Ευρώπη, ήδη το 20 % των Ευρωπαίων δεν έχουν σήμερα πόσιμο νερό και σε παγκόσμια κλίμακα συνολικά το 40 % του πληθυσμού το στερείται. Αν υπολογίσουμε και την έλλειψη τροφής, ένα δισεκατομμύριο παιδιά υποφέρουν από στέρηση επαρκούς τροφής, όταν αρκετά εκατομμύρια παιδιά πεθαίνουν κάθε χρόνο από λιμό !!!... μέσα στην «αφθονία» του υπερκαταναλωτισμού. Η απαρίθμηση όλων αυτών και πολλών άλλων είναι τραγικά ατέλειωτη. Έτσι, για μια μόνον γεύση του πολιτισμού μας αναφέρουμε πως

- 1,3 δις άνθρωποι ζουν με ? | \$ την ημέρα
- 1 δις άνθρωποι δεν έχουν ούτε τα απολύτως απαραίτητα αγαθά
- 12.000.000 άνθρωποι είναι πρόσφυγες
- 3.000.000 άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο από μόλυνση του αέρα
- 5.000.000 άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο από εντερικές λοιμώξεις από μολυσμένο νερό
- 2.000.000 άνθρωποι πέθαναν από καρκίνο του θυρεοειδή στην πρώην ΕΣΣΔ, με αιτία το ατύχημα του Τσέρνομπιλ, πέρα από τις αντίστοιχες επιπτώσεις στις γειτονικές χώρες και με την απειλή παρούσα ακόμα και στη χώρα μας
- 880.000.000 άνθρωποι δεν έχουν καμιά περίθαλψη
- 350.000.000 παιδιά εργάζονται
- 340.000.000 γυναίκες δεν θα ζήσουν πάνω από τα 40 τους χρόνια,

κύρια από λοίμωξη από τον ιό HPV (40.000 πεθαίνουν κάθε χρόνο). Στη Λουζάκα, 1 στα 5 παιδιά δεν θα ζήσει πάνω από 5 χρόνια, στη Σιέρα Λεόνε το προσδόκιμο όριο ζωής μόλις φθάνει σήμερα τα 37 χρόνια και για την Αφρική κυμαίνεται μεταξύ 39-44, όταν στη δύση πάει να ξεπεράσει τα 82-84 κι όταν για το 2010 και πέρα προβλέπεται να φθάσει τα 130 χρόνια. Μέσα σ' αυτά τα ίδια χρόνια, για την Αφρική προβλέπεται μείωση κατά 6,5 χρόνια, κύρια από το AIDS, έτσι που να μην μπορέσει να ξεπεράσει το 46 έτος. Και είναι γνωστό ότι, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της ιατρικής, μόνον το 2004 πέθαναν 3.500.000 άνθρωποι από AIDS και μολύνθηκαν 6.400.000 (μολυσμένοι για όλη τη ζωή 2,5 δισεκατομμύρια). Σήμερα, οι πάσχοντες ξεπερνάνε τα 60.000.000 και ο αριθμός αυτός καλπάζει κάθε χρόνο - το 1990 οι πάσχοντες υπολογιζόταν σε 15.000.000 και το 1997 σε 33.000.000. Αν σ' όλα όσα αναφέρθηκαν προστεθούν και τα θύματα της κάθε μορφής βίας που μαστίζει τις κοινωνίες, μαζί με την προκαλούμενη αβεβαιότητα της ανασφάλειας, καταλαβαίνει κανένας τι εγκαταλείπουμε στους επιγενέστερους και τι για καταγραφή στο ιστορικό μας παρόν... και όλοι αγωνιούν για να φθάσουν παντού βοήθειες που οι περισσότερες δεν αξιοποιούνται και πολλοί ενδιαφέρονται να στείλουν βοήθεια για να την εισπράξουν πολλαπλάσια στο μέλλον (κάθε 1, \$ βοήθειας για τον πολύπαθο τρίτο κόσμο η Δύση εισπράττει 3, \$). Ομολογώ δεν αρνούμαι και εκτιμώ ιδιαίτερα τα τεχνολογικά επιτεύγματα της εποχής μας και σπεύδω να τα οικειοποιηθώ έγκαιρα κάθε φορά, παρά το πολυσυζητημένο «κάσμα γενεών». Αρνούμαι όμως να δεχτώ την παραβίαση ή εκπόρθηση, αν προτιμάτε, της προσωπικότητας που επιχειρείται από τους επαγγελματίες της πολιτικής και ανεπάγγελτους ταυτόχρονα, για την ψευδεπίπλαστη εμφάνιση κοινωνικών στόχων που στο τέλος θα οριοθετήσουν την ιστορική μας παρουσία. Το μόνο που επιτεύχθηκε τις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας ιδιαίτερα είναι η ανακάλυψη της αμάθειας, με την επίσημη ανοχή της, παρά τις φωνές που ακούγονται για την ανάγκη αλλαγών, ιδιαίτερα στην Παιδεία, αφού μόνον αυτή θα μπορούσε να αρχίσει επιτέλους να μορφώνει, αρχίζοντας απ' τους νέους. Αλλά ποιος θα τους μορφώσει; ... οι αμόρφωτοι του χθές;.. ή οι βιοπαλαιστές της διδασχής, όπως τους θέλει η πολιτεία;... Θέλει «τόλμη και ανδρεία», όπως έλεγαν και οι προγενέστεροι και προσθέτουμε και γνώση, για να διορθώσουμε και για να δούμε το μέλλον ευοίωνα. Αν δεν αρχίσει η όποια μεταρρύθμιση απ' την απόδοση και στήριξη ιδεολόγων δασκάλων όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης (και βέβαια δεν εννοούμε ιδεολόγους της όποιας πολιτικής) η ισορροπία ανάμεσα στον ανταγωνισμό και την αλληλεγγύη θα χαθεί τελείως, τα ιδανικά της κάθε μετέπειτα γενιάς θα εκλείψουν, όπως και εξέλειψαν, και οι κοινωνίες μας θα οδηγούνται έρμεις της βαρβαρότητας και της κάθε μορφής τρομοκρατίας που αναπαράγουν εσκεμμένα ή άθελα οι κάθε μορφής «παγκοσμιοποιήσεις». Και ξαναγυρνάμε από εκεί που αρχίσαμε: η οδός είναι μόνον μία, διά της Παιδείας. Μιας Παιδείας που να χαράσσεται με βάση το εθνικό συμφέρον, να μην προσδιορίζεται από διαπλοκή και κομματικό συμφέρον και να μην την χαρακτηρίζει στολμία μέχρι γελοιότητας και οριοθέτηση από οικονομολόγους, τεχνοκράτες ή αδίστακτους επαγγελματίες της πολιτικής. Είναι καιρός οι λειτουργοί της να αυτονομηθούν, τα κάθε λογής συμφέροντα να σταματήσουν να την εμπλέκουν και οι φοιτητές να απορροφηθούν στις υποχρεώσεις τους. Είναι ακόμα καιρός οι διδάσκοντες όλων των βαθμίδων να αντιληφθούν ότι, το έργο τους δεν είναι μόνον η παροχή τεχνογνωσίας, αλλά πρώτιστα η δημιουργία προσωπικοτήτων. Αν δεν είναι ικανοί, τότε πρέπει να αποχωρήσουν ή κάποιος να τους καταργήσει. Αν η Παιδεία δεν περάσει πρώτα απ' την οργίλο αγάπη του «Ζαρατούστρα» για τον συνάνθρωπο και την κατάντια του, για να φτάσει στην ύψιστη έκφραση της ευαγγελικής αγάπης γι' αυτήν, αυτής της αγάπης όπως εκφράζεται απ' τον Απόστολο Παύλο στην προς Κορινθίους Α' επιστολή (Κεφ. ιγ'), δεν πρόκειται ο 21ος αιώνας να δώσει κανένα ιστορικό στίγμα και ας ξέρουμε όλοι πως ως έθνος διαλυόμαστε, ως λαός «μπασαρδευτήκαμε» και ως κοινωνία απλά ανακυκλώνουμε την απαξίωσή μας.... L

* Όλα τα στοιχεία πάρθηκαν από τα περιοδικά "Forbes", "Time", "Nature" και "Science".